

ИЗКАЗВАНИЯ

на срещата в Крим

На срещата в Крим след доклада на др. Брежнев се изказаха другарите Едвард Герек, Ерих Хонекер, Янош Кадар, Андрей Громико, Николае Чаушеску, Густав Хусак, Тодор Живков, Цеденбал.

Всички другари /с изключение на др. Чаушеску, който по някои въпроси зае друго, различно от общото становище/ приветствуваха инициативата на съветските другари. да се свика Кримската среща, изразиха пълно съгласие с доклада на др. Брежнев и с направените от него конкретни предложения по актуалните проблеми на международното положение и по сътрудничеството между братските социалистически страни, взеха отношение по

- 2 -

ИВА. Ф. 1. с. 35. стр. 88. 7300

- Подкрепиха поврата в международните отношения от "студена война" към отслабване на международното напрежение и утвърждаване на принципите на мирно съвместно съществуване на държавите с различен социален строй.

- Високо оцениха ролята и дейността на КПСС, на Съветския съюз и изразиха пълна солидарност с тяхната интернационална линия и политика на международната арена. Особено ярко подчертаха личния принос на генералния секретар на ЦК на КПСС за принципната и последователна политика на КПСС и СССР, за мирното настъпление на Съветския съюз, за неговите посещения в САЩ, ГФР и Франция.

- Обстойно разгледаха проблемите на Европа, на европейската сигурност и на по-нататъшната работа във връзка с общоевропейската конференция за сигурност и сътрудничество, както и положението в другите райони на земята - Виетнам, Близки Изток, Латинска Америка и т.н.

- Значително място отделиха на задачите за укрепване на световната социалистическа общност, за засилване на всестраниното сътрудничество между

- 3 -

социалистическите страни, за ускоряване на социалистическата интеграция и усъвършенствуване работата на СИВ, за издигането им на по-висок етап.

- Всички подчертаха, че и при новата международна обстановка е необходима бдителност, тъй като империализмът си остава империализъм, необходимо е да укрепваме въоръжените сили и да не отслабваме нашата организация Варшавския договор.

- Отделиха специално внимание на съвременните проблеми на международното комунистическо и работническо движение, на отношенията между комунистическите партии и други движения и партии, на обществените сили в света.

- Заявиха, че подкрепят предложението за свикване на ново международно комунистическо съвещание.

- Взеха ясно отношение към теорията и практиката на маоизма, към засилената антисъветска и антисоциалистическа разколническа дейност на пекинските ръководители.

Поради това накратко ще посочим само някои страни и моменти в изказванията на другарите на Кримската среща:

ЕДВАРД ГЕРЕК:

Другарят Герек говори за пленума на ЦК на ПОРП, който е обсъдил въпросите за развитието на международната обстановка, както и за последното посещение на др. Брежнев в Полша.

Срещата на др. Брежнев с френския президент Помпиду дава възможност да влияем върху политиката на Франция в области, в които имаме различия. Др. Герек информира за своите разговори с Помпиду, за предстоящо посещение на Помпиду в Полша и за близкото посещение на френския министър на външните работи, което ще стане тази есен.

Спря се на положението на Англия, която иска да се включи в общоевропейското движение, макар че в началото полагаше усилия за затормози решаването на

- 5 -

проблемите за европейската сигурност. Сега Англия се опитва да излезе от изолацията, да подобри отношенията си със социалистическите страни. Сондират почвата за евентуално посещение на английския премиер Хийт в Полша. Др. Герек смята, че трябва да отидат към това.

По този начин Полша ще иска да въздействува и на Италия. Полският министър на външните работи ще посети Рим и Ватикана, което ще бъде полезно.

Разглеждайки обстановката в Европа, изтъкна, че нашите страни нормализират отношенията си с ГФР върху наша платформа. Нашата линия доведе до изменение на съотношението на силите в ГФР. Позициите на Брандт се разшириха. Това показва и последното гласуване в Бундестага. Опозицията е в криза.

- 6 -

И в това отношение посещението на Л.Брежнев в ГФР показва правилния курс: укрепи реалистичните тенденции вътре в ГФР, набеляза генералната платформа за отношенията с ГФР върху принципите на мирното съвместно съществуване.

Длъжни сме да бъдем бдителни към националистическите, реваншистките и милитаристичните сили в ГФР, чиято стратегическа цел си остава обединението на немския народ. Дори Шел в Хелзинки намекна за тази цел на ГФР. Нужни са координирани действия за укрепване позициите на ГДР. Набелязват мерки за развитие на икономическото сътрудничество и на промишленото коопериране между Полша и ГФР и по-такъв начин по-нататък да въвлечат ГФР в процеса на нормализиране на отношенията със социалистическите страни.

Брандт поел инициатива за посещение на Герек в ГФР. Др.Герек заяви, че не бързат с тази визита. В икономическите взаимоотношения стои въпросът за ограничителната дискриминационна политика на ГФР към полския износ.

-А-

МА О. 1 с. 35 4300

Шел ще посети Полша през октомври тази година.

Полезна ще бъде една конференция на балтийските държави за защита на живите ресурси в Балтийско море.

Някои особени въпроси:

За установяване дипломатически отношения с Испания. Този въпрос ще възникне пред нас. Правилно ли е отрицателното становище на ръководството на Испанската комунистическа партия?

За общеевропейската конференция: необходимо е да се създадат общи рамки за задълбочаване на процеса на разведряване на международната обстановка . Идеите на конференцията да бъдат не само идеи на правителствата, но да станат идеи на народите. Затова са нужни контакти с обществените движения, профсъюзите, с младежките организации; с християндемократическите партии, които имат влияние; контакти с редица социалдемократически партии, като помним идеологическото им лице. Не бива

154

ИДА Ф 1 35 4300

- 8 -

да забравяме за европоцентризма и опитите на Китай да го съживят. Нужни са конкретни мерки срещу действията на маоистите в Европа.

Общоевропейската конференция не е единственият фронт на борбата за сигурност. Виенските преговори за разоръжаване ще бъдат трудни и продължителни. Това изисква от нашите страни съгласувани позиции, инициативи и действия.

В общия баланс преобладават позитивните елементи. Но ще има трудности и опасности.

За Китай: нужна е бдителност към действията на Китай, който се опитва да попречи на отслабването на международното напрежение. Ядреният опит на Китай не е случаен. Провеждат политика срещу нашите страни. В Европа маоистите поддържат силите на студената война. Сближават се с крайните националистически сили в ГФР. Призовават към укрепване на НАТО, на Общия пазар. Стремят се към възобновяване на студената война в Европа. Всичко това

изисква единно отношение от наша страна към негативния курс на Пекин, към неговата идеология на краен национализъм и шовинизъм. Необходима е координирана политика и действия от нашите социалистически страни.

За Общия пазар: солидарен е с общата оценка. Съгласен е, че е необходимо да се установят контакти между двете икономически групировки и поддържа идеята за неофициални преговори между СИВ и Общия пазар.

ЕРИХ ХОНЕКЕР:

Подчерта благоприятното отражение на политическите беседи на др. Брежнев в Бон за развитието на отношенията между ГДР и ГФР. Спря се на положителните контакти на ГДР с Бундестага в ГФР.

Отбелязва международните завоевания на ГДР, нейното международно признание. Вече 89 държави поддържат дипломатически отношения с ГДР. ГДР участва

в много международни организации, предстои нейното приемане в ООН, дори Ватикана не може да отмени този проблем.

Изказа благодарност на социалистическите страни за оказаната помощ на ГДР и по-специално благодари на България и Унгария, които до решаването на проблемите между ГДР и ГФР не установиха дипломатически отношения със Западна Германия.

За Китай: Необходима е оценка на теорията и практиката на маоизма, който е в пълен разрив със социализма. Политиката и идеологията на маоизма са насочени срещу Съветския съюз, срещу всички социалистически страни, срещу международното комунистическо движение, срещу революционното движение в света. Централният комитет на ГЕСП смята, че сега всестранното разобличаване на теорията и практиката на маоизма е принципна задача на марксистко-ленинските партии, че борбата срещу маоизма има актуално значение.

Във външнополитическия курс Китай се придвижи надясно, води борба срещу съгласуваната политика на Съветския съюз и социалистическите страни. Китай се преориентира към империалистическите държави. С всички средства полага безогледни усилия да постигне своите цели.

Разобличи политиката на Пекин по германския въпрос: Китайските ръководители провеждат старата политика, насочена срещу ГДР, но в нова обвивка. Позициите на китайците съвпадат с позициите на западногерманските реваншисти и се стремят да използват този въпрос за предизвикване на нов конфликт в Европа. Подобно е и отношението на маоистите към Западен Берлин, към Азия, Близкия Изток, Африка, Латинска Америка – навсякъде правят опити да засилят своето влияние. Опитват се да противопоставят социалистическите страни на Съветския съюз и едни на други. Необходимо е върху по-широка основа, по-активно и по-координирано да разобличаваме маоизма в теоретически и политически план, като в никакъв случай не допускаме маоистки идеи да проникнат в държавите-членки на Варшавския договор.

За Германската федерална република. Посещението на др. Брежнев в САЩ има силно отражение и в ГФР. Реакционните западногермански кръгове смятат, че то ограничава техните действия. Посещението създава възможност за изтласкване на най-реакционните западногермански кръгове, за ограничаване на тяхното влияние във вътрешнополитическия живот на ГФР.

Нашата линия трябва да бъде: с широки мерки да се помогне на общото положително развитие на ГФР. Не бива да се забравя, че правителството на Брандт се стреми да продължи своята стара политика в нова обвивка и да ликвидира ГДР, че елементите на авантюризм във външната политика на ГФР не са премахнати.

Подробно говори за развитието на отношенията между ГДР и ГФР и по главните проблеми в тази област. Изтъкна усилената конфронтация с буржоазната идеология, ролята на западногерманската телевизия, използването на телефонните връзки за идеологическо въздействие,

примамването на учени от ГДР в ГФР чрез големи материални облаги и т.н. Партията в ГДР успешно се справя с новото положение.

Водят преговори за пощенските и телеграфните връзки между ГДР и ГФР и по здравеопазването. Ще подпишат и други някои споразумения.

Не са постигнали компромис по въпроса за гражданството. В ГФР е в сила закон за гражданство от 1913 г. – признават гражданство на всички немци, родили се на немска територия, в това число и на територията на Германия от 1938–1945 г. Това значи гражданство и на немци, родени на земи, които сега са в Чехословакия, Полша, Съветския съюз, Австрия, Югославия, Поемат защитата на всички немци, които живеят зад границите на ГФР.

ГФР ще има в ГДР пълномощен министър с ранг на посланик,, но отношението към него ще бъде както към посланиците на другите държави.

Другарят Хонекер говори за Западен Берлин
и за младежкия фестивал.

ЯНОШ КАДАР:

Във връзка с Виетнам заяви, че Унгария заедно
с Полша участва в Контролната комисия за Виетнам, че
положението в Южен Виетнам е много сложно, че сайгонският
режим е излязъл от войната по-силен. Правилно е да се
намерят организационни форми за по-тясно участие на
Демократична република Виетнам в съвместна работа, в
работата на СИВ, както Югославия и т.н.

Постави два международни въпроса за консултация:

Първият въпрос е за дипломатическите отношения
с ГФР: готови са едновременно с България да обявят

- 15 -

ИТА 0 1.35 21.11 4311

Вторият въпрос се отнася до установяване на дипломатически отношения на социалистическите страни с Испания. Този въпрос изпъква, след като ГДР заяви, че е готова да установи дипломатически отношения с Испания. Испанската комунистическа партия протестира. Той смята, че е правилно да се установят дипломатически отношения с Испания, без обаче да се бърза.

За Португалия: не може и дума да става за установяване на дипломатически отношения под никаква форма и вид.

Спирайки се на работата на СИВ, той постави въпроса за цените, за обща валута, за по-гъвкаво отношение към Общия пазар.

- 16 -

За Китай: Подчерта, че е необходимо да водим борба в буквалния смисъл с антимарксистката дейност на китайските ръководители. Някои навремето говорили, че след Октомврийския пленум на ЦК на КПСС през 1964 г. и освобождаването на Хрущов отношенията с Китай щели да се нормализират, че Чжоу Ен-лай щял да посети Москва и всичко щяло да бъде наред. Очевидно работите тук са много по-дълбоки, засягат принципни въпроси.

АНДРЕЙ ГРОМИКО:

Другарят Громико се изказа по два въпроса:

Първо – за посещението на Леонид Илич Брежнев в САЩ и за външната политика на САЩ.

Др. Громико оцени посещението на Леонид Илич в САЩ и цялата работа, предшествуваша посещението, като доста остро политическо сражение, истинска политическа баталия.

Подготовката на посещението беше сериозна и продължителна. С нея се занимаваше лично Леонид Илич, Политбюро, Централният комитет на КПСС и то, бих казал, 365 дни в годината.

Посещението на Леонид Илич в САЩ освен външна има и вътрешна своя страна. Става дума за дълбоките процеси, за неговото съдържание, което не се вижда на повърхността, т.е. за политическата основа на посещението – неговото действително съдържание: разговорите, които Леонид Илич води с Никсън, бяха полезни и в същото време това беше остър разговор.

На беседата по въпроса за Близкия Изток например Леонид Илич ясно изложи цялата наша позиция за уреждане на въпроса. Той нарече нещата направо с истинските им

имена. Назова Израел агресор, а САЩ – помощник на израелския агресор. Американските президенти са имали и имат много срещи. Но на тях не им се случва често да слушат от своите събеседници такива остри оценки на действителното поведение и постъпки на САЩ.

Това е първият момент, който исках да подчертая във връзка с посещението на Леонид Илич в САЩ.

Втори момент: Леонид Илич заяви на президента Никсън, че той излага не само политиката на Съветския съюз, а нашата съвместна политика, политиката на нашите социалистически страни. Действително по всички главни въпроси, които бяха предмет на беседата, разбира се, в съответна форма, той излагаше нашата обща, нашата социалистическа политика.

Леонид Илич възприе в беседите си с Никсън такъв ракурс: правеше анализ на нашите предложения по проблемите. и едновременно с това – анализ на

американските предложения. Така постъпи той и по въпросите на европейската сигурност, и по другите въпроси.

Още в самото начало на първата беседа Леонид Илич направо заяви на Никсън: Ние сме различни хора, системите на нашите страни са различни, нашите идеологии са различни. Разбира се, нямам никакво намерение да се опитвам да Ви правя комунист. Пред нас, в нашите разговори по поставените проблеми има една алтернатива: или да оставим разногласията под масата, или война. Друг път няма.

В това е и платформата на тактиката на посещението на Леонид Илич в САЩ. Това направи дълбоко впечатление и на Никсън, и на другите американски дейци, които участваха в беседите, и на бизнесмените,

Третият момент във връзка с посещението на Леонид Илич в САЩ: значението на споразумението за предотвратяването на ядрена война.

Не е тайна, че в САЩ има кръгове, на които не е им по душа дружбата със социалистическите страни, дружбата със Съветския съюз.

За нас беше особено важно каква позиция ще заемат представителите на САЩ, каква ще бъде позицията на различните политически среди в САЩ след подписването на споразумението. Ние бяхме приятно изненадани. Трябваше да направим корекции на нашите очаквания за реакцията в САЩ по подписаното споразумение за предотвратяването на ядрената война. Нито един деятел в САЩ, дори и най-реакционни, свързани с ционистките кръгове, не излезе пряко срещу споразумението. Пресата, телевизията,

Същата е реакцията и на хората от всички американски щати – и дейците, и обикновените американци – посрещнаха положително споразумението, проявиха голям интерес към посещението на Леонид Илич, към това, което той говореше. По такъв начин посещението на Леонид Илич засегна най-дълбоките пластове на американския народ.

Какъв извод следва да направим? Изводът е: Леонид Илич при посещението си в САЩ изхождаше от нашата – на социалистическите страни – обща политика. Той правилно улавяше пулса на международния живот и пулса на стремежите на американския народ.

Др. Громико се спря и на въпроса за личността на Никсън като деятел и президент. Положението около него е сложно, напоследък около личността му се дига голяма шумотевица. Поведението на Никсън по време на посещението на др. Брежнев беше поведение на хазаин в дома си. Нашето впечатление е, че той стоеше зад взетия курс в отношенията между Съветския съюз и САЩ.

- 22 -

Надали ще се намери след Втората световна война такъв президент на САЩ, който да проявява такава инициатива и да провежда такъв курс на разбирателство със Съветския съюз както президента Никсън. Ако в Белия дом стои такъв президент като Никсън, който е готов да отиде и отива на такива споразумения със СССР като подписаните, за нас е добре. И сега тази оценка за президента Никсън не отпада.

Интересен момент за обстановката в САЩ е реакцията на дълбоките слоеве в централната част на САЩ. Тях е трудно да ги хванеш за душата. Те се ръководят изключително от икономическия интерес, съвършено слаб и почти никакъв интерес не проявяват към политическите събития, в това число и към крупните политически събития. В основата си са реакционно настроени. По време на Втората световна война тук именно беше създаден профашисткия комитет "Америка над всичко". И тези среди бяха силно засегнати от политическата страна на посещението на Леонид Илич и от подписаните споразумения. И те

- 23 -

възприеха разведряването, смекчаването на международната обстановка като свое дело.

Важен политически момент на визитата на Леонид Илич е, че тя разширява базата на силите, които вървят с Никсън в неговия курс за разбирателство на САЩ със Съветския съюз, за разведряване на международната атмосфера. И това се отнася до първия, до втория, до третия и т.н. кръг на хората и силите, които стоят зад Никсън, стига до обикновените американски граждани. Това доказва верността на нашия извод, че Никсън не е изолиран, че той не е робинзон. Това е особено важно за нас и за нашата политика.

Какви последствия има посещението на Леонид Илич в САЩ?

Преди всичко ние сме още в самото начало на въздействието на това посещение и на този курс. Последниците ще се задълбочават и ще дават своето положително отражение върху развитието на международните отношения още дълго време.

- 24 -

Нашата база е по-силна за външнополитически действия. Разкриват се широки възможности за активни наши външнополитически инициативи и действия.

Резултатите от посещението на Л.Брежнев в САЩ трябва да използваме за нашата пропаганда и за практически политически действия.

Вторият въпрос, на който др. Громико се спря, се отнасяше до конференцията за сигурност и сътрудничество в Европа. Заяви, че от първия етап на общоевропейската конференция излязохме добре. На масата в Хелзинки се явихме със солиден багаж, с документи и конкретни предложения. Нашите социалистически страни вървят няколко крачки пред западните страни. Положителната страна на този факт е, че ние ясно изложихме нашите

- 25 -

Третият момент, на който др. Громико обърна внимание, се отнася до ненарушимостта на границите на Европа. Този принцип беше признат в двустранните договори с ГФР. Още по-добре ще бъде, ако той получи и общоевропейска санкция – в документите на конференцията. В Хелзинки този принцип беше признат и възприет.

Четвъртият момент, на който др. Громико се спря, се отнася до икономическите и културните проблеми на конференцията, както и до някои трудности в по-нататъшната работа.

Подчерта, че е необходимо да бъдем нащрек, добре да се подготвим за втория и третия етап на конференцията, да действваме съгласувано и единно; да изпратим опитни хора, политически крепки, добре ориентирани се по проблемите.

- 26 -

НИКОЛАЕ ЧАУШЕСКУ:

В своето обширно /близо 2 часа/ изказване др. Чаушеску взе отношение по всички въпроси и изложи свои съображения, като по ред проблеми има различия от нашето общо становище. Ще посочим само някои аспекти и моменти от неговото изказване;

Първо. За характера на Кримската среща. Счита, че срещата е неофициална, че е целесъобразно да се разменят мисли за международното положение и за сътрудничеството в икономическата и обществената област, но да не се взема никакво решение. В детайлната информация на др. Брежнев се съдържат много предложения за международната дейност и за сътрудничеството. Заяви, че той не е запознат предварително с тези въпроси и няма мандат да участва във вземане на решение по тях или да дава съгласие за документ за работата на Кримската среща. Предварително не е ставало дума за решение, а в началото на срещата това е било предложено от др. Брежнев.

- 27 -

След срещата ще информира Изпълнителния комитет и Централния комитет на Румънската комунистическа партия по поставените въпроси, в съответна форма ще вземат решение по тях и тогава ще участвуват в обсъждането им. Съгласен е с предложението - след надлежна подготовка да станат срещи на съответни равнища и там въпросите следва да бъдат обсъдени. Румънската комунистическа партия и правителството ще разгледат всички предложения и ще представят и свои съображения и собствени предложения по проблемите.

Второ. Изтъкна ролята на социалистическите страни за измененията в света, за новия курс в международния живот. Съществуването на 14 социалистически страни има голямо значение за развитието на света и за успехите в международния живот.

Отбеляза, че сред социалистическите страни много важно място заема Съветският съюз със своята икономическа, политическа и военна мощ и е една от

великите държави в света. Щастие, че Съветският съюз е така могъщ и силен. Румънската комунистическа партия високо оценява ролята и приноса на Съветския съюз в международния живот, посещенията на др. Брежнев в САЩ, ГФР и Франция, подписаните договори и споразумения със САЩ и ГФР.

Приветствува договора за ядреното оръжие между СССР и САЩ, но той е само крачка напред, понеже има и други ядрени държави. Договорът за ядреното оръжие интересува и другите социалистически страни, по-специално Румъния, и затова Съветският съюз е трябвало предварително да се консултира с тях.

Трето. Във връзка с изменението на съотношението на силите на международната арена важна положителна роля играе Китай и неговите действия: началото на нормализацията на отношенията на Китай със САЩ, посещението на Никсън в Китай. Няма съмнение, че всичко това също е принос в отслабването на напрежението в международните отношения.

Китай проявява желание и в този начален етап на новите отношения на международната арена да съдействува за разведряване на обстановката.

Четвърто. Говорейки за обстановката сред капиталистическите страни, др. Чаушеску изтъкна, че САЩ вече нямат хегемонна роля в капиталистическия свят, че тя значително е намаляла и почти се е загубила; че се изострят противоречията между империалистическите държави.

Пето. Спря се на важната роля на комунистически-те и работническите партии, на другите прогресивни партии, организации и обществени сили в провеждането на този курс. Но много хора от тези среди си задават въпроса: на кого служи този курс? Има неразбиране по този въпрос и следва да го разясним.

Шесто. Счита, че няма причини да се боим от мирната конфронтация, в това число и от конфронтация в областта на идеите. Нашите социалистически идеи ще победят.

Не се бои, че повече граждани на капиталистически държави като туристи ще посетят Румъния. При съвременните технически средства – радио, телевизия и др. – практически е невъзможно да пресичаме пътя на обмяната на идеи, информации и хора. Необходимо е да противопоставим нашите идеи.

Въпросът за обмяна на идеи, информации и хора трябва така да се формулира в документите на общоевропейската конференция, че да доведе до общо съгласие и да открие възможност за сътрудничество между народите.

Седмо. Смята, че следва да отделим по-голямо внимание на военните въпроси, даже и в Хелзинки.

Във връзка с консултациите във Виена Румъния поддържа становището, че в тях трябва да участвуват всички държави. За съжаление на първата среща това не било направено. Виена е само етап и Румънската комунистическа партия ще се стреми към решаване на военните въпроси.

В много западни дейци, с които обсъждал тези въпроси, има недоразумение към нашия подход за намаляване на войските: защо не настояваме американските войски да напуснат изцяло Европа, тъй като те са сериозна пречка за прогреса в тези страни. Какво означава, че САЩ ще намалят войските си в Европа с 5-10 на сто? Това не е решение на въпроса. Американски войски ще останат и в Турция, и в Гърция. Нужно е по военните въпроси да проведем по-широка консултация на среща на равнище на генералните секретари и първите секретари на ЦК, председателите на министерските съвети и други ръководни работници. Не можем да изоставаме военните въпроси.

Осмо. За Балканите: Ние живеем на Балканите и сме заинтересовани от мира на Балканския полуостров. Трябва да осигурим отслабване на напрежението, да няма ядрено оръжие на Балканите, разоръжаване.

Девето. За икономическото сътрудничество - съгласен е тези въпроси да се обсъдят в съответно време и след съответна подготовка, като се обърне внимание

на по-слаборазвитите социалистически страни. Румъния е развиваща се страна. В Румъния могат да се построят много съвместни предприятия.

Десето. За Варшавския договор. След 2 години се навършват 20 години от създаването на Варшавския договор. Необходимо е да помислим какво ще правим в бъдеще. Защо да не изразим готовност да разпуснем Варшавския договор едновременно с НАТО. Това е отбелязано и в договора за създаването на Варшавския договор. Нужно е да предприемем някои крачки в това направление. Трябва да работим не за военно, а за политическо укрепване на Варшавския договор.

Единадесето. За отношенията между комунистическите и работническите партии и за новото международно комунистическо съвещание.

Румънската партия е за консултации и дискусии между партиите, за развитие на връзките между тях, за укрепване на тяхната солидарност.

Счита, че сега свикването на ново международно комунистическо съвещание, поставянето на тази задача като практическа ще бъде грешка. Според др. Чаушеску в днешно време няма условия за провеждане на такова съвещание. Трябва да се запитаме: какво желяем да постигнем, кои да участвуват, с какво да завърши такова съвещание.

Не може и дума да става за съвещание, на което ще бъдат критикувани и осъждани някои партии. Десетият конгрес на Румънската комунистическа партия е решил: Централният комитет да не отправя критики към други партии, да не прави оценки на други партии, да не се намесва в работите на други партии. Те ще спазват това решение. Съвещанието следва да изключи всякакви критики към осъждане на други партии, което е малко вероятно.

Освен това има много въпроси, по които е нужна продължителна работа за изясняването им. В много партии има неясност и даже специални съображения и уговорки

по новия курс. Можем ли да обсъждаме тези въпроси на съвещанието? Това означава дълга дискусия, и то без да критикуваме и обиждаме други партии. Всичко това ще създаде нови затруднения на нашето движение.

Следователно нужно е да не бързаме със съвещанието, за да не се получат недоразумения, за да не се пречи на укрепването на солидарността между партиите.

В заключение др. Чаушеску заяви, че не се спира на всички въпроси, които се поставиха на срещата. Но щом не говори по тях, това не означава, че напълно одобрява казаното тук. Подчерта още веднъж, че в ръководството на партията ще разгледат всички въпроси и тогава ще вземат отношение по тях.

- 35 -

ГУСТАВ ХУСАК:

Даде висока оценка на позицията на България и Унгария във връзка с преговорите на Чехословакия с ГФР, които не установиха дипломатически отношения с ГФР, подчинявайки своите собствени национални интереси на общите интереси. Оцени това като братски интернационален подход към въпроса, като братска интернационална помощ за Чехословакия. Говори обстойно за състоянието, в което се намират преговорите между Чехословакия и ГФР.

Изтъкна, че и при новата международна обстановка не можем да отслабваме вниманието ^{към} отбранителните сили на Варшавския договор и на отделните социалистически страни.

Информира накратко за посещението си в Югославия

По-специално внимание обърна на въпроса за активизиране и използване на обществените сили, на обществените организации и на демократичните движения в борбата за европейска сигурност и за общоевропейската конференция.

Във връзка с обмяна на опит между братските партии, предложи да се намери начин за разменяне на доклади пред пленумите на ЦК на отделните партии, които не се публикуват в печата.

ТОДОР ЖИВКОВ:

ЦЕДЕНБАЛ:

В изказването си отдели значително място на политиката на Китай и на монголо-китайските отношения, на многобройните действия и провокации на Пекин спрямо Монголската народна република.

Той заяви, че Китай провежда спрямо Монголия великодържавна, шовинистична политика, че пекинските ръководители не са изменили този курс, че се придържат към него. В подкрепа приведе многобройни факти:

По границата на Монголия китайците съсредоточават много военни сили; провеждат маневри на 30-50 метра от границата; системно нарушават границата; китайски военни части навлизат в монголска територия. Целта е да вълечат Монголия във военен конфликт. Монголия

Фактически китайците не признават държавния суверенитет на Монголската народна република. Посочи много изказвания на Мао Цзе-дун, че Монголия трябва да бъде част от Китай; на китайските политически и географски карти Монголия е дадена в състава на Китай; по радиото отправят призови за събаряне на монголското правителство;

Навремето, през 1962 г. когато др. Цеденбал бил на официално посещение в Пекин, Чжоу Ен-Лай упражнил голям натиск върху него да се съгласи в Монголия да отидат на работа многобройни китайски работници; ясни са били намеренията и замислите на китайците; др.Цеденбал тогава отхвърлил това предложение;

В икономическо отношение понасят големи щети от курса на китайците, от тяхната подривна дейност;

Китай изостря международното напрежение, възпитава народа в антисъветски дух, в ненавист към социалистическите страни: в детските градини заставят децата да играят на "война срещу Съветския съюз".

- 39 -

СДА. Ф. 1 35 4300

185

При това положение можем ли да говорим за някакъв принос на Китай в отслабването на международното напрежение? Не можем. На нас не е ни понятна такава позиция. Необходимо е борбата срещу маоизма да се засили. Тази борба е съставна част от борбата против империализма.